

sau a patra este adesea subapreciată, iar bătrânii înșiși sunt determinați să se întrebe dacă existența lor mai este încă utilă. Se ajunge chiar să se propună din ce în ce mai insistent eutanasia, ca o soluție pentru situațiile dificile” (nr. 9).

Bătrânețea este un timp de har, spunea Papa Francisc la întâlnirea cu persoanele în vârstă, din septembrie a.c., în Piața Sf. Petru; un timp de har și în același timp o chemare de a păstra transmiterea credinței, de a se ruga și de a fi alături de cei care au nevoie de un sfat, de un cuvânt, pentru că persoanele în vârstă au capacitatea de a înțelege mai bine situațiile dificile.

„Bunicilor, care au primit binecuvântarea de a vedea pe fiii fiilor lor (cfr. Ps 128,6) le este încredințată o misiune importantă: aceea de a transmite experiența vieții, istoria unei familii, a unei comunități, a unui popor”.

A-i exclude pe cei în vârstă din viața noastră înseamnă a refuza trecutul în care se înfig rădăcinile prezentului. Există o realitate crudă în zilele noastre: nu întotdeauna bătrânii, bunicii au o familie care să-i primească. A abandona pe cei în vârstă „e pur și simplu o eutanasiu ascunsă”, spune Papa Francisc. „Este efectul excluderii, care face mult rău în lumea noastră. Sunt excluși copiii, sunt excluși tinerii, pentru că nu au de lucru, sunt excluși bătrânii, sub pretextul menținerii unui sistem economic echilibrat, în centrul căruia nu stă de fapt persoana umană, ci banul”, și de aceea „un popor care nu are grijă de bunici și nu îi tratează cu respect, este un popor care nu are viitor”.

Revenind la tabloul lui Paelinck, bătrânul, aflat lângă Sfântul Iosif, stă puțin aplecat

de spate și cu mâna dreaptă ridicată, ca o invitație pentru a lua aminte. Stând la dreapta lui Iosif, reprezintă Legea, pe care Iosif, în ascultare, o împlinește. Bătrâna este așezată la stânga bărbaților, pentru a indica faptul că femeia este sprijin pentru bărbat, iar privirea ei e îndreptată înainte, spre viitor. Faptul că nu-i putem privi întregul chip, care dezvăluie identitatea unei persoane, pare să sublinieze că, într-adevăr, viitorul îl putem doar întrezări, nu-l putem privi față în față... Cu afecțiune maternă, bătrâna ține cu mâna dreaptă mânuța lui Isus, care o privește cu drag.

Preoții din Arhidieceza noastră, cu ocazia binecuvântării caselor, vor lăsa în familiile dumneavoastră o imagine cu acest tablou. Familia Sfântă de la Nazaret să fie model pentru familiile noastre și în ceea ce privește atenția și respectul față de cei în vârstă.

Privind acest tablou, oarecum întunecat, vedem că *lumina* vine de la Pruncul Isus. Și vedem că Maria, cea care se află cel mai aproape de prunc, este și personajul cel mai luminos.

Cu acest contrast între întuneric și lumină, pictorul vrea parcă să ne transmită că lumina vine din interior: atunci când Cristos este în mijlocul nostru, în centrul familiilor noastre, în centrul vieții noastre, trăim în lumină, în pace, în armonie. Și cu cât suntem mai aproape de Dumnezeu, cu atât reflectăm mai mult Lumina Lui.

Crăciun binecuvântat!

PS Cornel DAMIAN
Episcop Auxiliar de București

LECTURA I

Cel care va ieși din măruntaiele tale, el te va moșteni.

Citire din cartea Genezei 15,1-6; 21,1-3

În zilele acelea, cuvântul Domnului a fost către Abram într-o viziune, zicând: „Nu te teme, Abram! Eu sunt scutul tău și răsplata ta va fi foarte mare”. Abram a zis: „Doamne Dumnezeul meu, ce-mi vei da? Căci merg din viață fără copii, și moștenitorul casei mele este Eliezer din Damasc”. Abram a zis: „Iată, tu nu mi-ai dat descendență și de aceea mă va moșteni un servitor al casei mele”. Dar, iată, cuvântul Domnului a fost către el, zicând: „Nu te va moșteni acesta! Căci cel care va ieși din măruntaiele tale, el te va moșteni”. L-a condus afară și i-a zis: „Privește spre cer și numără stelele, dacă poți să le numeri!” Și i-a spus: „Așa va fi descendența ta”. El a crezut în Domnul și Domnul i-a considerat aceasta ca dreptate. Domnul a vizitat-o pe Sara, după cum spusese, și a făcut Domnul pentru Sara după cum spusese. Sara a zămislit și i-a născut lui Abraham un fiu la bătrânețea lui, la timpul hotărât, așa cum îi spusese Dumnezeu. Abraham i-a pus fiului său, pe care i l-a născut Sara, numele Isaac.

Cuvântul Domnului

PSALMUL RESPONSORIAL

Ps 104(105),1-2.3-4.5-6.8-9 (R.: 8a)

R.: Dumnezeu își aduce aminte întotdeauna de alianța sa.

Lăudați-l pe Domnul, invocați numele lui!
Faceți cunoscute printre popoare faptele sale minunate!
Cântați-i, cântați psalmi!
Meditați la toate minunile sale! **R.**

Lăudați-vă cu numele lui cel sfânt!
Să se bucure inima celor care îl caută pe Domnul!
Căutați-l pe Domnul și ajutorul lui,
căutați întotdeauna fața lui! **R.**

Aduceți-vă aminte de faptele minunate pe care le-a făcut,
de minunile sale și de judecățile gurii sale!
Voi, descendenții lui Abraham, slujitorul lui,
voi, copiii lui Iacob, aleșii lui! **R.**

El își aduce aminte întotdeauna de alianța sa,
de cuvântul pe care l-a dat pentru o mie de generații,
de alianța pe care a încheiat-o cu Abraham,
de jurământul pe care l-a făcut lui Isaac. **R.**

LECTURA II-A

Credința lui Abraham, a Sarei și a lui Isaac.

Citire din Scrisoarea către Evrei

11,8.11-12.17-19

Fraților, prin credință, Abraham a ascultat atunci când a fost chemat să plece spre un loc pe care avea să-l primească drept moștenire și a plecat fără să știe unde merge. Prin credință, și Sara, deși sterilă și trecută de vârstă, a primit puterea de a zămisli un fiu, pentru că l-a considerat demn de încredere pe cel care făcuse promisiunea. De aceea, dintr-un singur om – și acela aproape de moarte – s-au născut urmași mulți cât stelele cerului și cât nisipul de pe țărmul mării, care este fără număr. Prin credință, Abraham l-a adus ca jertfă pe Isaac atunci când a fost pus la încercare; și era să-l jertfească pe singurul născut, el care primise cu bucurie promisiunile, căruia i se spusese: „În Isaac va fi numită descendența ta”. El credea că Dumnezeu este atât de puternic încât să învie morții, de aceea l-a redobândit ca semn.

Cuvântul Domnului

ALELUIA

Evr 1,1-2

(Aleluia) După ce în trecut a vorbit în multe rânduri și în multe moduri părinților noștri prin profeți, Dumnezeu, în aceste zile din urmă, ne-a vorbit nouă prin Fiul. (Aleluia)

EVANGHELIA

Iar copilul creștea și se întărea, plin de înțelepciune.

Citire din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos după Sfântul Luca 2,22-40

Când s-au împlinit zilele purificării lor, după Legea lui Moise, părinții lui Isus l-au dus la Ierusalim ca să-l ofere Domnului,

după cum este scris în Legea Domnului: „Orice prim născut de parte bărbătească va fi numit sfânt pentru Domnul” și să aducă jertfă, după cum este spus în Legea Domnului: „o pereche de turturele sau doi pui de porumbel”. Și iată că era la Ierusalim un om cu numele Simeon, și acesta era un om drept și evlavios care aștepta mângâierea lui Israel și Duhul Sfânt era asupra lui. Îi fusese revelat de Duhul Sfânt că nu va vedea moartea înainte de a-l vedea pe Cristosul Domnului. A fost condus de Duhul Sfânt la templu, iar când părinții l-au adus pe copilul Isus ca să îndeplinească obiceiurile Legii cu privire la el, l-a luat în brațele sale și l-a binecuvântat pe Dumnezeu, spunând: „Acum, slobozește-l, pe slujitorul tău, Stăpâne, după cuvântul tău în pace, căci au văzut ochii mei mântuirea ta pe care ai pregătit-o înaintea tuturor popoarelor, luminează spre luminarea neamurilor și slava poporului tău, Israel!” Tatăl și mama lui Isus se mirau de cele spuse despre el. Simeon i-a binecuvântat și i-a spus Mariei, mama lui: „Iată, acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora în Israel și ca semn de contradicție – ca să se dezvăluie gândurile din multe inimi –, iar o sabie va străpunge sufletul tău!” Era acolo și Ana, profetesa, fiica lui Fanuel, din tribul lui Așer. Aceasta era mult înaintată în vârstă. După ce trăise cu bărbatul ei șapte ani de la fecioria ei, era acum văduvă și ajunsese la optzeci și patru de ani. Ea nu părăsea templul, slujind zi și noapte prin posturi și rugăciuni. Fiind prezentă și ea, îl mărturisea pe Dumnezeu și vorbea despre copil tuturor celor care așteptau eliberarea Ierusalimului. Când au împlinit totul după Legea Domnului, s-au întors în Galileea,

în cetatea lor, Nazaret. Iar copilul creștea și se întărea, plin de înțelepciune, și harul lui Dumnezeu era asupra lui.

Cuvântul Domnului

Scrisoare către familia a PS Cornel Damian

Un popor care nu are grijă de bunici este un popor care nu are viitor.

Papa Francisc

Tabloul „Sfânta familie”, realizat de pictorul belgian Joseph Paelinck (1820), este o reprezentare *aparte* a Sfintei Familii de la Nazaret, deoarece în compoziția sa, pe lângă cele trei personaje Iosif, Maria și Pruncul, apar și două persoane în vârstă. Unii consideră că cei doi bătrâni sunt părinții Sfintei Fecioare Maria, Ioachim și Ana, alții însă cred că este vorba despre bătrânul Simeon și proroșița Ana, cei doi bătrâni de la Templul din Ierusalim care au apucat să-l vadă pe Mesia. Identitatea lor cred că nu este atât de relevantă, importantă fiind prezența lor alături de Iosif, Maria și Isus, adică prezența a două persoane în vârstă alături de o familie tânără.

Vă invit ca în această perioadă a Crăciunului, când contemplăm cu afecțiune și recunoștință pe Pruncul născut la Betlem, gândul nostru și mai ales rugăciunile și atenția noastră să se îndrepte și spre persoanele în vârstă.

În Octava Crăciunului se celebrează, an de an, Sărbătoarea Sfintei Familii de la Nazaret, sărbătoare în care ne amintim și medităm porunca divină: „Cinstește-l pe

tată tău și pe mama ta!”. Această poruncă divină are o importanță fundamentală pentru dezvoltarea raporturilor dintre generații, nu numai în cadrul familiei, dar și al întregii societăți.

Și tocmai la cei mai în vârstă noi trebuie să privim cu respect; lor le datorează familia propria existență, educația care adesea au fost plătite și sunt încă plătite cu grele și deloc puține suferințe.

Odinioară, persoanele în vârstă se bucurau de mult respect.

Dar astăzi? Se întreba Sf. Papă Ioan Paul al II-lea în *Scrisoarea către bătrâni*. „Dacă ne oprim puțin și analizăm situația actuală, constatăm că la puține popoare bătrânețea este stimată și pusă în valoare; în schimb, la altele este marginalizată din cauza unei mentalități care pune pe primul loc folosul imediat și productivitatea omului. Datorită acestei atitudini, așa-numita vârstă a treia